

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Tóth János ügyvéd által képviselt Kft. felperesnek a dr. Kárpáti Margit ügyvéd által képviselt Fővárosi és Pest Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal alperes ellen minőségvédelmi bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Pest Megyei Bíróság 2007. január 24. napján kelt 5.K.27.187/2006/5. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 6. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Pest Megyei Bíróság 5.K.27.187/2006/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget, továbbá az államnak - külön felhívásra - 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A Pest Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás 2006. március 16-án ellenőrzést tartott a C. Kft. raktárában.

A helyszínen felvett jegyzőkönyv azt rögzítette, hogy a raktárban a Gy.-H. Kft. által beszállított, raktárban tárolt fagyasztott pulyka-apróhús, fagyasztott baromfipép, illetve fagyasztott csirke-farhát és csirkecomb volt, melyből 5.880 kg lejárt minőség-megőrzésű terméket is találtak.

Ezen lejárt minőség-megőrzésű termékek a felperes tulajdonát képezték.

Az ellenőrzés megállapításai alapján a Pest Megyei Állategészségügyi és Élelmiszerellenőrző Állomás Budai Kerületi Főállatorvosa a B-1093-13-12/3/2006. számú határozatával a termékek, élelmiszerek forgalomba hozatalát további intézkedésig megtiltotta.

Az elsőfokú hatóság a 2006. április 13-án kelt B-1769-13-12-21/2006. számú határozatával a felperest 3.041.000 Ft összegű minőségvédelmi bírság megfizetésére kötelezte.

A határozat indokolásában arra hivatkozott, hogy az ellenőrzési jegyzőkönyv szerint az abban feltüntetett lejárt minőség-megőrzési idejű termékek az ellenőrzés napján a felperes tulajdonát képezték, ezért az élelmiszerekről szóló 2003. évi LXXXII. törvény /a továbbiakban: Étv./ 14. § /3/ bekezdése alapján minőségvédelmi bírság megfizetésére köteles.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság a 2006. július 3. napján kelt 893/074/Pest/2006. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetében a közigazgatási határozatok felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Arra hivatkozott, hogy a forgalmazást megtiltó határozatról 2006. március 24-én értesült hivatalosan.

Ügyvezetője még 2006. március 16-án tudomást szerzett arról, hogy a C. Kft. hűtőházában a Gy.-H. Kft. által leszállított - és a felperes tulajdonát képező - termékekkel baj van, ezért a céget azonnal felhívta és kinyilvánította, hogy a termékekre vonatkozó megállapodást minőségi kifogások miatt felbontja.

Ezért - álláspontja szerint - a Ptk. 319. § /3/ bekezdését kellett volna alkalmazni, és úgy kellett volna tekinteni a Gy.-H. Kft. által szállított árut, mintha az soha nem lett volna a felperes tulajdonában. Kifogásolta, hogy az ellenőrzésről szóló értesítést 5 napon túl kapta meg.

Álláspontja szerint a felperes nem volt hibát előidéző, előállító vendéglátó, illetve forgalmazó, ezért vele szemben a megállapodás felbontásának elmaradása esetén sem kerülhetett volna sor a bírság kiszabására.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaptalannak értékelte, és azt elutasította.

Ítéletének indokolásában az Étv. 14. § /1/, /2/ és /3/ bekezdésére hivatkozással megállapította, hogy az ellenőrzés során, 2006. március 16. napján a lejárt minőség-megőrzésű, határidejű termékek a felperes tulajdonát képezték. A felperes szállíttatta a terméket a Gy.-H. Kft.-vel a C. Kft. raktárába; a felperes tehát megalapozottan nem hivatkozhat arra, hogy forgalmazónak nem minősült.

Kifejtette a megyei bíróság, hogy a felperes azon hivatkozása sem foghat helyt, miszerint az ellenőrzést követően a szerződéstől elállott; így a termék már a Gy.-H. Kft. tulajdonát képezte, vele szemben bírság kiszabására ezért nem kerülhetett sor.

Tekintettel arra, hogy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény /a továbbiakban: Ket./ 87-89. §-ai alapján az eljárás megindulásakor hatályos jogszabályokat, tényeket, bizonyítékokat

kell figyelembe venni, adott esetben az volt megállapítható, hogy az ellenőrzés időpontjában a felperes tulajdonát képezték a kifogásolt termékek.

Megállapította a megyei bíróság, hogy a Ket. 90. § /2/ bekezdése alapján az ellenőrzésről előzetes értesítés nem volt szükséges, az utólagos értesítés pedig 2006. március 21. napjával kiadásra került.

Megjegyezte a megyei bíróság, hogy eljárási jogszabálysértés esetén csak akkor kerülhetett volna sor a perben támadott határozat hatályon kívül helyezésére, ha az eljárási jogszabálysértés az érdemi döntésre is kihatott; az adott esetben ilyen eljárási jogszabálysértés megállapítására nem került sor.

Rámutatott a megyei bíróság, hogy a bírság mértékére vonatkozóan a felperes keresetében kifogást nem terjesztett elő, erre bizonyítási indítványt sem nyújtott be.

A bíróság álláspontja szerint a Gy.-H. Kft. ügyvezetőjének meghallgatása a felperes számára kedvezőbb döntést nem eredményezhetett volna, ezért az erre irányuló bizonyítási indítványnak nem adott helyt.

Utalt arra, hogy a felperes és a Gy.-H. Kft. között felmerülő esetleges polgári jogvitát e perben nem dönthette el a bíróság.

A megyei bíróság a lefolytatott eljárás során megállapította, hogy mind az Étv. 14. §-a, mind pedig a 79/2003. /VII. 7./ FVM rendelet 25. §-a alapján, továbbá az alperesi hatóságok által részletesen hivatkozott Európai Parlament és Tanács 178/2002. EK rendelet 3. cikk 8. pont, 17. cikk 1. pont, 12 cikk alapján a támadott határozat jogilag megalapozott, a bírság mértéke pedig a hatályos jogszabályoknak megfelel.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet; annak hatályon kívül helyezését kérte, a keresetében foglaltakat fenntartotta.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Ket. 87-89. §-ában foglaltakat, továbbá a megyei bíróság figyelmen kívül hagyta a szerződés felbontásának körülményét, és így a Ptk. 319. § /3/ bekezdésének megsértésével járt el.

Előadta, hogy a kifogásolt árut nem a felperesnél, hanem a C. Kft. raktárában találta az ellenőrzés, 2006. március 16-án.

Az árut - a felperes rendelkezése - a Gy.-H. Kft. szállította a raktárba. Az áru a felperesnél meg nem fordult, és ellenőrzése alatt nem állt.

A felperesnek nem volt tudomása arról, hogy március 16-án a beszállított termékek között lejárt minőség-megőrzési idejű termék is lehet. Az ellenőrzés megkezdése után a raktár jelezte a problémát a felperesi ügyvezetőnek, aki azonnal kinyilvánította a Gy.-H. Kft. felé, hogy felbontja az általa szállított termékekre vonatkozó szerződést. A Gy.-H. Kft. ezt elfogadta, és március 17-

én már az áru visszaszámlázása is megtörtént. Minderről a vizsgálatot végző szerv tájékoztatva lett, ennek ellenére figyelmen kívül hagyta ezen tényeket.

Kifejtette a felperes, hogy - álláspontja szerint - a Ket. 87-89. §-ában nincs olyan rendelkezés, amely azt írná elő, hogy az eljárás megindulásakor hatályos jogszabályokat, tényeket, bizonyítékokat kell figyelembe venni; ennek hiányában pedig nem mellőzhetők az eljárás során a határozat meghozataláig kiderülő tények és bizonyítékok. A törvénynek nem lehet kétféle értelmezése attól függően, hogy közigazgatási, vagy polgári jogi eljárásról van-e szó.

A közigazgatási szabályok sem másodlagossá, sem mellőzhetővé nem teszik a polgári jog szabályait. Ha a polgári jog szabályai szerint a szerződés fel lett bontva, akkor a közigazgatási eljárásban a felperes nem minősülhetett tulajdonosnak, sem más olyan személynek - előállító, vendéglátó, forgalmazó -, akit bírságot lehetett volna.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § /1/ bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, és abból - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések alkalmazásával - helytálló jogi következtetést vont le.

A perben rendelkezésre álló adatokból egyértelműen megállapítható volt, hogy a hatósági ellenőrzés 2006. március 16-án történt, ekkor jegyzőkönyv felvételére került sor.

A dokumentumok átvizsgálása során megállapítást nyert, hogy a raktárban a Gy.-H. Kft. által beszállított fagyasztott baromfipépet, pulyka-apróhúst és csirke-farhátat, combot tároltak.

A bemutatott számlák alapján az volt megállapítható, hogy ezen termékek tulajdonosa a felperes.

A jegyzőkönyvben az is rögzítésre került, hogy a raktárban tárolt termékek közül 5.880 kg lejárt minőség-megőrzési idejű termék volt.

Nem vitásan megállapítható tehát, hogy az ellenőrzés időpontjában a kifogásolt minőség-megőrzési idejű termékek tulajdonosa a felperes volt. Ezt maga a felperes is elismerte és ügyvezetőjének ténykedése is alátámasztotta, amikor is az ellenőrzést követően intézkedett a beszállító felé a szerződésük felbontása érdekében. Mindez azonban nem változtat azon tényen, hogy az ellenőrzéskor a felperes volt a tulajdonos.

Egyetértve a megyei bíróság ezzel kapcsolatos okfejtésével, hozzáfűzi ehhez a Legfelsőbb Bíróság, hogy a közigazgatási hatóságtól nem várható el olyan eljárás, hogy a helyszíni ellenőrzéskor szabálytalanság észlelése esetén „bevárja”, hogy az érintettek – raktár, beszállító, megrendelő, stb. – tisztázzák egymás között a tulajdonosi viszonyokat.

Az alperesi hatóság eljárása a helyszíni ellenőrzés alapján az ott tapasztaltak szerint, a helyszíni jegyzőkönyvben rögzítettek alapulvételével indult. Tény, hogy az ellenőrzéskor a felperes volt a tulajdonosa a lejárt szavatosságú termékeknek.

Hangsúlyozza ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság, hogy a felperesnek – mint tulajdonosnak – kötelezettsége állt fenn a megrendelt árura vonatkozóan, és azon körülményből következően, hogy a lejárt minőség-megőrzési időről csak az ellenőrzés során szerzett tudomást, megerősíti azt, hogy tulajdonosi kötelezettségeit nem teljesítette megfelelően.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint helyesen hivatkozott az alperes az Európai Parlament és Tanács 178/2002/EK rendeletére. Ezen rendelet 17. cikk 1. pontja szerint az élelmiszergazdaság szereplői az előállítás, feldolgozás és forgalmazás minden ellenőrzésük alatt álló szakaszában biztosítják, hogy az élelmiszerek kielégítsék az élelmiszerjog tevékenységükre vonatkozó követelményeit, és ellenőrzik, hogy a fenti követelmények teljesülnek. Ilyen követelményt fogalmaz meg a rendelet 14. cikkének 1. pontja is, miszerint élelmiszert nem lehet forgalomba hozni, ha az nem biztonságos.

Ugyanezen rendelet 19. cikke kimondja, hogy az élelmiszergazdaság szereplői viselik az elsődleges felelősséget az élelmiszerért.

Mindezek alapján az élelmiszer tulajdonosának nem csak elvárható magatartása, hanem jogszabályban meghatározott kötelezettsége is hogy az általa felhasználni kívánt előállított, illetve forgalomba hozott élelmiszer biztonságosságát biztosítsa, amelynek többek között részét kell, hogy képezze a fogyasztathatósági, illetve minőség-megőrzési idők nyomon követése.

A felperes eljárása megsértette az általános élelmiszerjog 178/2002/EK rendelet szerinti általános elveit. A felperesi kontroll hiányában fordulhatott elő, hogy lejárt minőség-megőrzési idejű termékeket talált a hatóság a helyszíni ellenőrzéskor.

Kiemeli a Legfelsőbb Bíróság azt is, hogy a hús-, húskészítmény-forgalmazás rendjéről, feltételeiről és állategészségügyi ellenőrzéséről szóló 79/2003. /VII. 7./ FVM rendelet 25. § /1/ bekezdése értelmében a forgalmazó helyen fellelhető, és nem

elkülönítetten tárolt valamennyi élelmiszer forgalmazásra szántnak kell tekinteni.

Mivel a kérdéses termékek elkülönítése és megjelölése nem történt meg - amelyet az ellenőrzés során készített fényképfelvételek is bizonyítanak -, forgalmazásra szántnak kell tekinteni azokat.

A felülvizsgálati kérelemben foglaltak kapcsán hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy az ellenőrzés időpontjában a kifogásolt áru a felperes tulajdonában állt, amely tényt okirati bizonyítékok igazolták, és azt a felperes is elismerte.

A hatóság határozata ezen ellenőrzési megállapításokon alapult, és ez nem volt jogszabálysértőnek tekinthető.

Azon körülmény, hogy a felperes és beszállítója között a szerződéses jogviszony a szerződés felbontásával a Ptk. 319. § /3/ bekezdése alapján visszamenő hatállyal megszűnt, nem teszi jogszabályellenessé a felülvizsgált közigazgatási határozatokat.

A felperes és a beszállító között eleve polgári jogi jogviszony állt fenn; a szerződésük felbontása is polgári jogi aktus volt, annak jogkövetkezményei - a hatósági eljárásból eredően - szintén polgári jogi úton vonhatók le.

Megalapozatlanul hivatkozott a felperes felülvizsgálati kérelmében a Ket. 87-89. §-ai sérelmére.

A megyei bíróság - jogerős ítélete meghozatala során nem alkalmazta, és nem is sérthette meg a Ket-nek ezen - a hatósági ellenőrzésre vonatkozó - rendelkezéseit.

Helytállónan állapította azonban meg a megyei bíróság azt, hogy a felülvizsgált eljárás során az alperesi hatóság a Ket. ezen rendelkezéseinek betartásával járt el.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte a Legfelsőbb Bíróság a felperest.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdése értelmében köteles.

Budapest, 2008. április 2.

**Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó
bíró, Dr. Darák Péter sk. bíró**

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő